

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

01. Mayıs. 2003 tarihinde Bingöl ve ilçelerinde gerçekleşen 6.4 şiddetindeki deprem sonrasında 200'ü aşkın yurttaşımız yaşamını yitirmiştir. Deprem yarattığı ekonomik kayıpları gidermek ve yurttaşlara depreme dayanıklı konutlar yapmak için gerek kamu ve gerekse bazı özel kuruluşlar tarafından konut yapımları başlatılmış, bazı yurttaşlara da kendi evlerini yapmaları için kredi desteği sağlanmıştır. Ancak, deprem sonrası kamu kaynaklarının verimli kullanılmadığı, bazı siyasal yandaşlara ihaleler verildiği, ihale sonrası oluşan bedellerin kamuyu zarara uğrattır nitelikte olduğu yapılan ön araştırmalar sonucunda ortaya çıkmıştır. Şöyle ki:

1. Toplu Konut İdaresi (TOKİ) toplam 2016 konutun ihalesini davetiye usulüyle yapmış ve konut başına 38 milyar liraya ihale etmiştir. Aynı projeyi aynı alanda 480 konut için **TOBB** da ihale etmiş ve ihale konut başına 30 milyar lira olarak gerçekleştirmiştir. Çünkü **TOBB** ihaleyi, davetiye usulüyle değil, gazeteyle ilan vermek suretiyle gerçekleştirmiştir. Bu verilere göre 1536 konut için $(2016-480 = 1536)$ kamunun uğradığı zarar $(1536 \times 8 \text{ milyar lira} =)$ 12 trilyon lirayı aşmaktadır. Bu **12 trilyon lira**, sonuçta Bingöllü depremzededen alınacaktır.
2. Afet İşleri Genel Müdürlüğü "**Evini Yapana Yardım**" uygulamasıyla tip proje geliştirmiş (tek katlı) ve bu projeyi uygulayarak kendi konutunu yapan depremzedeye, 17 milyar lira tutarında kredi vermiştir. Bu krediyi alan her yurttaş ek bir mali yüke katlanmaksızın 17 milyar lira ile kendi konutunu yapmıştır. Bu şekilde kendi konutunu yapan yurttaş sayısı 7340'tır. Ancak daha sonra Yapı İşleri Genel Müdürlüğü bu uygulamayı terkederek, aynı proje için (1314 konut) ihale açmayı uygun görmüştür. Davetiye suretiyle yapılan ihale sonrasında konut başına 39 milyar liralık bir fiyat oluşmuştur. Aynı proje için, bazı ihalelerde bu fiyat 42 milyar liraya çıkmıştır. En düşük bedeli esas aldığımızda $(39 - 17 = 22 \text{ milyar lira})$, uygulamanın değiştirilmesi sonucunda depremzede Bingöllünün cebinden fazladan çıkacak para en az $(1314 \times 22 \text{ milyar lira} =)$ **28 trilyon lira** olacaktır.
3. Öte yandan depremde Bingöl'ün Kiğı İlçesinde yedi konut tümüyle yıkıldığı halde, bu ilçede hiçbir konut yapılmamış ve depremzedeler tümüyle kaderlerine terkedilmişlerdir. Aynı uygulama, Bingöl'ün **Yedisu** ve **Adaklı** ilçeleri için de yapılmıştır.

Yukarıda özetlediğimiz bilgilerden, Bingöl depreminin bir yolsuzluk zincirine yol açtığını, depremzedelerin yaraları dahi sarılmadan, yapılan ihalelerle, önce kamunun daha sonra da depremzedelerin ciddi mali yüklerle karşı karşıya bırakıldığı anlaşılmaktadır. Bu konudaki bir diğer adaletsizlik de, depremzedeler arasında ayırma gidilmesidir. Ayrımcılığın, insanlık onuruyla bağdaşmadığı, yurttaşların devlete olan güvenini sarstığı ve bu anlayışın egemen olmasının ülkemizin geleceği açısından ciddi sakıncalar doğuracağı açıktır. Bu nedenle konunun bütün boyutlarıyla ele alınarak araştırılması için Anayasanın 98 ve İçtüzüğün 104 ve 105. maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Kemal KILIÇDAROĞLU
İstanbul Milletvekili
ve 45 Milletvekili

Gerekçe

Türkiye yolsuzluklar sonucu ciddi ekonomik kayıplar yaşayan bir ülkedir. Halkın alın teri ile biriktirip ödediği vergiler, özellikle kamu ihaleleri ile hak etmeyen çok sayıdaki siyasal yandaşa kaynak olarak aktarılmıştır. Batan bankalardaki milyarlarca dolar ise yine bu ülkenin insanlarına yük olarak fatura edilmiştir. Ancak görülüyor ki, insanlar alışkanlıklarından kolay kolay vazgeçmiyor, vatandaşın birikimlerinin haksız olarak belli kişilere aktarılmasının yolu olarak, yine kamu ihaleleri seçiliyor. Bu nedenle, yolsuzluk haberlerine ya da duyumlarına karşın, yönetimin özellikle de Türkiye Büyük Millet Meclisinin çok duyarlı davranması gerektiği açıktır. Bu duyarlılık gösterilmediği takdirde, yolsuzluk yapanlar cesaretlendirilmiş olacak ve yine fatura bu ülkenin namuslu insanlarına çıkarılacaktır. Bingöl'deki kamu ihalelerinde yaşanan yolsuzluklar, tüm Bingöllü yurttaşlar tarafından bilinmektedir. Hatta olay yerel basına da yansımıştır. Olayın bu denli büyüdüğü bir ortamda, Türkiye Büyük Millet Meclisinin -böyle bir yolsuzluk olayına- duyarsız kalamayacağı açıktır. Kaldı ki, Bayındırlık ve İskan Bakanı sayın Zeki Ergezen, 19. Ocak. 2004 tarihli gazetelere yansıyan demecinde, Bakanlığının ilk dönemlerinde **“rüşvet ima eden hoş olmayan tekliflerle karşılaştığını”** belirterek, **“ilk dönemlerde fazlaca oldu...”** beyanında bulunmuştur. Bu beyan bile, tek başına Bingöl ihalelerinin araştırılmasını zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle konunun öncelik ve ivedilikle araştırılması için bir Araştırma Komisyonu kurulması gerekmektedir.

1. Kemal KILIÇDAROĞLU-İstanbul
2. Yücel ARTANTAŞ-Iğdır
3. Enis TÜTÜNCÜ-Tekirdağ
4. Bülent BARATALI-İzmir
5. Gürol ERGİN-Muğla
6. Yakup KEPENEK-Ankara
7. Fahrettin ÜSTÜN-Muğla
8. Kemal SAĞ-Adana
9. Berhan ŞİMŞEK-İstanbul
10. Hasan GÜYÜLDAR-Tunceli
11. Halil AKYÜZ-İstanbul
12. Mehmet Mesut ÖZAKCAN-Aydın
13. Kazım TÜRKMEN-Ordu
14. Osman KAPTAN-Antalya
15. İzzet ÇETİN-Kocaeli
16. Ali OKSAL-Mersin
17. Orhan SÜR-Balıkesir
18. Mehmet U. NEŞŞAR-Denizli
19. Sami TANDOĞDU-Ordu
20. Ali Cumhur YAKA-Muğla
21. Mustafa ÖZYURT-Bursa
22. Yavuz ALTINORAK-Kırklareli
23. Özlem ÇERÇİOĞLU-Aydın
24. N.Gaye ERBATUR-Adana
25. Ali Kemal DEVECİLER-Balıkesir
26. Ali Kemal KUMKUMOĞLU-İstanbul
27. Birgen KELEŞ-İstanbul
28. Mehmet Ali ÖZPOLAT-İstanbul
29. Algan HACALOĞLU-İstanbul
30. Ali Rıza GÜLÇİÇEK-İstanbul
31. Canan ARITMAN-İzmir
32. Mustafa GAZALCI-Denizli
33. Muhsin KOÇYİĞİT-Diyarbakır
34. Ayşe Gülsün BİLGEHAN-Ankara
35. Gökhan DURGUN-Hatay
36. Zekeriya AKINCI-Ankara
37. Emin KOÇ-Yozgat
38. İsmet ATALAY-İstanbul
39. Erol TINASTEPE-Erzincan
40. M.Akif HAMZAÇEBİ-Trabzon
41. Mevlüt COŞKUNER-Isparta
42. Naci ARSAN-Ağrı
43. Salih GÜN-Kocaeli
44. Sedat PEKEL-Balıkesir
45. Mustafa Erdoğan YETENÇ-Manisa
46. Hüseyin EKMEKÇİOĞLU-Antalya